

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto - Izhaja vsak četrtek - Posamezna številka 15 din - LETNA NAROČNINA 600 din, polletna 300 din, četrtletna 150 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1200 din oziroma 4 amer. dolarje - TEKOČI RACUN pri Mestni hranilnici - Komunalni banki v Novem mestu štev. 606-70/3-24

Stev. 31 (489)

LETO X.

NOVO MESTO, 6. AVGUSTA 1959

STUDIJSKA KNJIŽNICA
NIRANA JARCA
NOVO MESTO

0

SLOV
30 -
27 -

UREUJE ure
UREDNIŠTVA

Poštni predel Novo mesto 33 - TELEFON 27-27-27 -
Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vratamo - TISKA Casopisno podjetje
»Delo« v Ljubljani

Z RAZSIRJENIH PLENUMOV OBCINSKIH ODBOROV SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

Pomoč osnovnih organizacij SZDL

Ob navzočnosti predstavnikov okr. odbora SZDL, poslovnih in zadrževalnih zvez, kmetijskih strokovnjakov, upravnikov KZ ter predstavnikov občinskih ljudskih odborov so bili v zadnjih tednih razširjeni plenumi občinskih odborov SZDL v Vidmu-Krškem, Crnomlju, Trebnjem, Brežicah, Novem mestu, Sevnici in na Senovem, medtem ko taka plenuma pripravljajo še v Metliki in v Zužemberku. Osrednja točka dnevnega reda je bila povod obravnavanje kmetijstva, njegovih uspehov in novih način, ki se pred nadaljnjam razvojem te najbolj razširjene gospodarske veje v okraju. Objavljamo najvažnejše ugotovitve s plenumov, ki so razumljivo več ali manj enake.

Prva in menda tudi glavnega ugotovitev, ki so jo poročila in udeleženci plodnih razprav povod najbolj poudarili, je približno takole:

za nam je gospodarsko leto, v katerem je kmetijstvo doživel resnično prelomico. Kaj nam zemja lahko rod, če ji damo vse, kar zahteva sodobna znanost, smo videli v nešteh primerih. Da lahko tudi na naših njivah dosežemo rekordne pridelke, ni zdaj nobena skrivnost več. Pri tem posamezniki ne more sam opraviti vsega: potrebuje stroje, umetna, najboljše serne — kar vse mu lahko nudi skupnost predužnega (pogodbene) sodelovanja. Kdor bo trmasto vztrajal pri starem, bo ob večjih potrebah še vedno ternal, ker mu bo »star« pač dajalo tudi »staro dohodek«. In še tole: rešitev je samo v večji tržnosti, več bo treba pridelati, za trg in ne samo za domačo družino!

V vsem tem pa so zajeti tudi veli ostali problemi našega kmetijstva. Na plenumih so med drugim poudarili, da nam kadra še vedno manjka; treba ga bo stipendirati in si ga vzgo-

je rešitev za kmetijstvo na Dolenjskem in v Spod. Posavju, o vsem tem je treba člane SZDL prepričljivo poučiti. V Crnomlju so sklenili, da bodo načrt pogodbe - proizvodnje uresničili prek odbornikov Ob. LO in Socialistične zveze, se pravi prek članov SZDL. Temeljito bodo pregledali, kako sklepajo pogodbe o zadružnem sodelovanju načrt kmetije članj zadružnih svetov, upravnih odborov, občinskih odborov in članj političnih organizacij. Kasnečno, velja tu še posebno: besede mlječe, zgledi vlečjo!

V Vidmu-Krškem so razen ostalega ugotovili, da dosedanjem način kooperacije ne bo dal pričakovanih uspehov, če bodo na razpolago samo male parcele. Zadruge bodo morale poskrbeti za večje površine, kjer bodo stroj lahko učinkoviteje delali, s čimer bo seveda tudi cenejši. Vzgled daje KZ na Vidmu, ki namereva v Pesju

vpeljati večji kolobar. O kolobarjenju se menijo tudi že v nekaterih drugih krajih. Poreč je problem zemlje, last splošnega ljudskega premoženja. V občini Videm-Krško je tako zemlje 522 ha, a državna posestva v zadruži izkoriscajo od tega le 170 hektarov. Vaša ostala površina še vedno ni pododeljena za družbeno izkoriscanje. A prav tu bo treba omogočiti ureditev velikih parcel, da bo moč pokazati, kakšna je moderna kmetijska proizvodnja.

Na plenumih so sklenili tudi odločno pomagati ženam zadrževalcem, da bodo lahko uspešnejše sodelovali v zadružnem upravljanju in odločanju, prav tako pa bodo kreplili tudi delo aktivov mladih zadržnikov.

Sladkorna tovarna v Ormožu

Za 4 milijarde in 594 milijon dinarjev bodo v Ormožu zgradili prvo slovensko sladkorno tovarno. Obratovati bo začela čez 2 leti in 4 meseca, predelala pa bo na leto 150.000 ton sladkorne pese, 19.831 ton sladkorja, 9000 ton suhih rezancev, 6330 ton melase in kot stranski proizvod 10.000 ton saturacijskega mlijja. Na leto bo tovarna ustvarila nad 3 milijarde 430 milijonov dohodka.

Kmetijstvu več strokovnjakov!

Dvoletna kmetijska šola za odrasle na Grmu bo sprejela v jeseni 100 učencev

Dosedanji doseženi uspehi na področju kmetijstva in na daljnem vlaganju sredstev v kmetijsko proizvodnjo nam nareduje, da bo treba posvetiti posebno pozornost izobraževanju kmetijskega kadra.

Posebno na Dolenjskem in v Spodnjem Posavju primanjkuje strokovnega kmetijskega kadra, visokvalificiranega in srednjega. Z ozirom na nove

V nedeljo: okrajno tekmovanje traktoristov v Brežicah

Društvo traktoristov in kmetijskih strojnikov, Kmetijsko-tehnična komisija in Okrajni odbor Ljudske tehnike v No-

vem mestu bodo priredili v nedeljo 9. avgusta ob 8.30 na posetvu KPPZ v Brežicah IV. okrajno tekmovanje traktoristov in kmetijskih strojnikov. Pomerili se bodo v oranju, spretnosti vožnji in v teoriji. Po zaključenem tekmovanju bo zborovanje vseh traktoristov novomeškega okraja, kjer se bodo udeleženci pomenili o nadaljnem delu in uresničevanju načrtov, ki stope pred traktoristi in kmetijskimi strojnikami Dolenjske in Spodnjega Posavja.

Pridelovali vabijo k udeležbi vse traktoriste in kmeti, strojnik, seveda pa tudi kar največ gledalcev, ki bodo imeli priložnost videti pri delu naše mojstrov traktorjev in kmetijske mehanizacije.

Kandidati morajo imeti dovršeno osmelenko ali katerko koli nižjo kmetijsko ali gozdarsko, oziroma kmetijsko gozdarsko šolo ali kakšno drugo šolo. Kandidati, ki nimajo teh pogojev, imajo pa prakso v kmetijstvu, naj priložijo k zadnjemu šolskemu spričevalu potrdila o opravljenih tečajih ali seminarjih in potrdilo o delu v kmetijstvu. Ti kandidati morajo predhodno polnilo izpit iz slovenščine in računstva. V šolo se bodo sprejemali v starosti od 20 do 30 let, če so že odslužili vojaško obveznost in so vključeni v kmetijsko proizvodnjo. Pri izbiri kadra naj sodelujejo zadružna vodstva in politične organizacije glede na to, da je to zelo pomembna gospodarsko-politična akcija. V šolo naj bi se vpisali najboljši kandidati. Kandidate je treba izbirati predvsem iz vrst mladih aktivnih delavcev v zadružništvu, s kmetijskimi posestev in iz dela v političnih organizacijah.

S kandidati, ki jih bodo štipendirale zadruge, se bodo sklenile pogodbe, da bodo po-

končanem šolanju vsaj pet let ostati v službi pri zadruzi.

Dosedanja izbira kmetijskega načrta ni bila vedno srečna, saj imamo veliko število absolventov nižjih ali srednjih šol, ki so se započeli v nekmetijskih panogah.

Delno je bil temu vzrok, da mladi kadri niso bili v kmetijstvu dovolj stimulirani. Danes je v tem pogledu drugačen položaj in so danes večje možnosti zasluga v kmetijstvu.

Na teh šolah bodo učeno snov obdelani v glavnem splošni predmeti, medtem ko pridejo strokovni predmeti na vrsto v ostalih treh semestrih.

V ta namen se urejajo na Kmetijski šoli na Grmu že potreben prostori in nabavljajo opremo. Dosedanja kapaciteta šole, internata, učilnic in spalnic je za 50 gojencev, v jeseni pa potrebno pripraviti prostore za 100 gojencev. Šola bo pridelala s poukom 1. oktobra.

Takšna oblika pospešenega izobraževanja kmetijskega kadra nam bo v veliki meri pomagala reševati načrte, ki nam jih nareduje perspektivni plan razvoja kmetijstva na našem okraju.

Inž. Milan Bračič

Kaj smo zvedeli v kmetijskih zadruugh

Obiskali smo nekaj zadruug in se tam z upravnim pogovorili o pitanju živine, o uspehih žetve, o pripravah na jesensko setev in drugih načrtih.

KZ SENTLOVRENC:

»Stalež živine se je lani zmanjšal za več kot 20 odstotkov. Sklenili smo že pogodbe

Zgradili so hmeljsko sušilnico

Te dan je bila v Crnomlju izgotovljena hmeljska sušilnica. Se nekaj tednov pa bo zagorelo v pečeh in suha zlata roža bo šla privč iz Crnomlja v daljnji svet. Na drugoletnem nasadu, last Poslovne zveze Crnomlja, kaže zelo lep pridelek. Pritakojo, da bo pridelek hmelja 12 stotov na hektar. Agrosame pravijo, da bo kvaliteta dobra. Bojzen nekaterih kmetovalcev, da hmelj v Crnomlju ne bo uspel, je za nami; belokranjskim hmeljarjem se obetajo lepi zaslužki.

Prisafiranju ceste proti Smarješkim Toplicam precega vreme. Močno jim primanjkuje tudi gramoza. Sicer potekajo dela po načrtih in bodo, upamo vsaj, če bo le posojilo sonce za dalj časa, kmalu končana.

Vreme nagaja

Prvi asfaltiranu cesto precega vreme. Močno jim primanjkuje tudi gramoza. Sicer potekajo dela po načrtih in bodo, upamo vsaj, če bo le posojilo sonce za dalj časa, kmalu končana.

za pitanje goveda. Kakoških 20 telet smo preusmerili v pitanje na podmočje naše zadruge. Prevladuje sivorjava domaća pasme goveda. Naprednejši kmetje jo skušajo izboljšati s kržanjem. Pritiska, za zakol ni tukti. Izgubljenih 20 odstotkov stalež živine bomo z načrtno reje in s pitanjem nadoknadiли do konca leta 1960. Dogone nameno sejmov imamo že organizirane, vendar večjega odziva doslej še ni bilo, ker so kmetje zdaj poleti močno obremenjeni z deli na polju.

Pripravljamo pitališče svinj za 800 do 900 prstnikov. Pitališče je tik pred dograditvijo. Zadruga je kupila 20 svinj plemenc bele pasme in jih dala kmetom v relo. Razmišljamo o 4 merskih švicarskih ali požahtnjene nemske pasme, ker progasta kraljopoljska, ki so jo redil doslej, ni najboljša.

Z uspehom žetve se pojavljajo vsi kmetovalci, ki se sejajo italijanko in jo po prejetih novih modelih tudi obdelovali. Povprečni donos v pogodbni proizvodnji

VРЕМЕ

ZА CAS OD 7.-16. AVGUSTA

Okrog 7. avgusta prehodne padavine, nato približno do 12. avgusta prečisto lepo vreme. Nekako od 13. avgusta dalje neštanlo s pogostimi padavinami in hladnje.

Ugled narašča zaradi uspehov

(Nadaljevanje s 1. strani)

je namesto nas... Domnevamo, da zalačamo Kotjevje tudi s leteljnim mesom, ker vzamejo vsa teleta od 65 kg teže na vzhod in je pri prevzemu telet, razen odkupovalce pitališča, prisoten tudi odkupovalec novomeške mesarij. Teleta najbrže nato še enkrat pregledajo in slabšo izločijo za zakol.

Plan jesenske setve bomo presegli. Posejati moramo 50 hektarov italijanske pšenice. Težave bodo zaradi semen, ker zanj še nimamo prijavi, domnevamo, da kmetje sami semen zamenujejo med seboj. S tem bodo skodeli sebi, ker zamenujemo semen ni najboljše in tudi agrotehničnih ukrepov pri posevku ne bodo izvajali. Povprečni donos pri italijanki je 30 q na hektar.

KZ MIRNA:

Ze dva meseca nismo prodali nobenega teleta. Zadruga je dala v reži 2 telet, kmetje pa sami mnogo zamenujejo, privezujejo in redijo. Z reži smo skenili 21 pogodb za reži 32 glav živine in 27 pogodb za 54 prasičev.

Plan jesenske setve smo od občine že dobili. Predpisanih 25 hektarov pšenice Italijanke in 10 hektarov jemena bomo prekoračili. Pridelok Italijanke je dober. Ludje si želijo za žetev kombajn. Vsek pravi: takoj posejem Italijanko in podpisem pogodbo, toda pod pogodom, da bo prihodnje leto želj komboj. Na naši ekonomiji smo lani posejali 34 arov italijanske in predelali 1110 kg zrnja, torej je pridelok več kot 3000 kg na hektar. Letos bomo posejali vse površino na naši ekonomiji z Italijanko. Lani smo jo sejali malo preredko.

Spremembe voznih redov**AVTOPROMET »GORJANCI«**

Avtobusna proga

Novo mesto—Crnomelj—Vinica—Sinji vrh

1	2	3	2	3	2	1
14.00	Od.	Novo mesto	Pr.	8.25		
15.10	Pr.	Metlika	Od.	7.15		
15.35	Od.		Pr.	7.14		
15.45	Pr.	Crnomelj	Od.	6.48		
5.40 5.50	15.50	Od.	Pr.	6.47	18.30	
6.10 5.30	16.25	Pr.	Od.	6.15	18.00	
5.30	16.30	Od.	Pr.	6.10	17.25	
5.50	16.55	Pr.	Sinji vrh	5.55	17.00	

OPOMBA: Avtobus ima v Metliku zvezko z avtobusom za Karlovac
1 Avtobus obratuje od 1. IV. do 1. XI.
2 Avtobus obratuje samo ob četrtekih od 1. IV. do 1. XI.
3 Avtobus obratuje vsak dan

AVTOBUSNA PROGA

Ljubljana—Grosuplje—Dobrepolje—Dolenjske Toplice—Novo mesto

1	2	3	4	5	6
14.15 Od.	Ljubljana	Pr.	7.40		
14.45	Grosuplje	Pr.	7.40		
15.35 Pr.	Dobrepolje	Od.	6.90		
5.15 6.40 15.30	15.30 Od.	Pr.	6.23 15.30 16.35		
5.47 7.20 16.05	16.05 Pr.	Zvirče	5.60 14.50 16.10		
8.30	Dolenjske Toplice	Od.	13.35		
8.55 Pr.	Novo mesto	Od.	13.10		

OPOMBA: V Dobrem polju ima avtobus zvezko z viakom v vse smere
1, 3, 4 in 5 Avtobus obratuje v ponedeljek, sredo, petek in soboto
2 in 5 Avtobus obratuje ob nedeljah, torkih in četrtekih

AVTOBUSNA PROGA

Novo mesto—Dolenjske Toplice—Ljubljana

1	2	3	4	5	6
5.50 Od.	Ljubljana	Pr.	16.40	20.40	
7.35	Dolenjske Toplice	Pr.	14.25	18.25	
8.00 Pr.	Novo mesto	Od.	14.00	18.00	

OPOMBA: 1 Avtobus obratuje vsak dan
2 Avtobus obratuje ob delavnikih
3 Avtobus obratuje ob nedeljah in praznikih

PRED PRAZNIKOM SLOVENSKE MLADINE NA PODSTENICAH

Novomeška mladina v napadu

Spomini Nade Jakovljevič-Midoferjeve na delo novomeških skojevcov in mladine v letih 1941 in 1942

Skojevska organizacija je v Novem mestu delovala že pred vojno. Aktivi SKOJ takrat niso šteli več kot 3 do 4 miladince. Tako način organizacije je bil nujen zaradi težkih pogojev dela in stroge konspiracije. Vilma Bebler in Niko Šilich sta takrat v Novem mestu vodila SKOJ in skrbela za politično-ideološki studij. V krožkih so po največ trije člani študirali marksistično literaturo.

Partijska organizacija je že pred vojno v okviru Sokola organizirala predvojaško pravno najbolj izbranih mladincov. V ta namen so imeli na raspolago 6 pušk mavzicerje, ki so jih legalno dobili na orodniški postaji, ter nekaj bomb. Dekleta so obiskovala bolničarske tečaje in tečaje prve pomoči. Ko je bila zaradi nemške vojne napovedani objavljeni splošni mobilizaciji, so odšli vse fantje v vojsko, deklesta pa so ostala v Novem mestu. Pri bombnem napadu nemškega letalstva, v aprilu

mladino organizirala zbiranje pristavev OF ter denarne nabiralne akcije prispevkov za to organizacijo.

Politično-ideološko delo

Tako partijsko kot tudi skojevske in mladinsko vodstvo se je takrat zavedalo, da bo brez žrtve ni mogoč in da je mladini nujno potrebno revolucionarno in politično trdno vodstvo. Računati je bilo tudi z možičnim sodelovanjem mladine v vrstah OF, saj so dal to slutiti že prvi podvig kralja po prihodu okupatorja.

Zato je skojevska organizacija v Novem mestu konec leta 1941 organizirala politično-ideološki študij po trojkah, ki so se udeleževali najprej aktivov. Ti so pridobljeno znanje nato prenašali naprej na člane svojih aktivov. V pogojih stroge konspiracije so bili že v razdobju oktober—november 1941 sprejeti novi mladinci v vrste SKOJ, sprejemanje pa se je

posamič nato več ali manj neprekinitno nadaljevalo.

Politično-ideološki študij so razen Vilme Bebler-Pirkovičeve vodili se Marijeta Vasič in Andreja Ivavec. Studijski in ostali sestanki niso bili nikdar na istem kraju. Udeleženci so prejeli ustno obvestila, kje bo sestanek, vedno šele neposredno pred njim. Ze takrat je bilo v mladinsko delo v Novem mestu vključene mnoge vajenske mladine, ki je v vseh akcijah sodelovala z velikim poletom. Med njimi so bili najaktivnejši trije vajenci iz trgovine Pauser, ter vajenca Betka in vajenec Boris iz trgovine Oblak. Zadnjih dva sta mnogo pomagala pri delu tehnične za razmnoževanje partizanske tiskarni.

Prvi organizirani podvig

Vodstvo mladinske sekcije OF je na sestanku sklenilo organizirati tisto demonstracijo osmošolcev na dan 1. decembra 1941. Po dajšem oklevanju so sklenili pritegniti tudi četrtosole. Na sestanku, ko so o tem razpravljali, sta bili prisotni tudi Anča Per in Sonja Lavrič. Načrt je bil do podrobnosti izdelan. Prvega decembra naj bi med tretjo solico uro v vseh razredih od četrtih do osme gimnazije ob udarcu na klop vsi dijaki

vstali in molče stali eno minuto. Mladinska organizacija je moralna v vsakem razredu na akcijo pripraviti nekaj mladincev. Ceprav so imeli 1. decembra tretjo soliko uro v nekaterih razredih četrte gimnazije pouk italijančine, ki so jo poučevali italijanski profesorji, je akcija popolnoma uspela. Od blizu 150 dijakov jih je 20 načelo vstalo. Vodstvu mladinske sekcije je bilo žal, ker ni pritegnilo vseh razredov. Verjetno bi bile tudi sankcije v tem primeru manjše.

Pod vodstvom direktorja gimnazije Dolenca in prosulge katehetke kaplana Wolbanga se je takrat preiščakovala. Viden je bilo, da je nekdo izdal nekatere organizatorje akcije.

Vsem, ki so sodelovali, so postavili tri pogoje: 1. izjaviti bi morali, da obzajajo svoje dejanje, 2. obljubiti lojalnost napram oboroženim silam v boji do 3. kot jamstvo stopiti v Gill — italijansko fašistično mladinsko organizacijo.

Na sestanku vodstva mladinske sekcije OF je bilo sklenjeno, da ne sme na te pogoje nihče pristati. Pričakovali so namreč, da okupatorska oblast ne bo izvedla množične izključitve. Ker so Italijani grozili, da bodo družine begunskega otroka iz Stajaves, predali nemškim oblastem, je vodstvo begun-

skim otrokom dovolilo vpis v Gill. Vsi, ki so sodelovali, so bili nato iz gimnazije izključeni. OF je organizirala poseben pouk za te dijake, da bi lahko v jeseni polagali privatni izpit. Med drugimi so jih v tej "OF gimnaziji" poučevali tudi profesor Kraigher, profesor Fabian, profesor Dodič in profesor Merhar z ženo. Ko so dijakom izročili odloke o izključitvi in so zapuščali gimnazijo, je bila ulica od gospodarjev v sosedstvu.

Načrt je bil uspešen. Vodstvo mladinske sekcije je bilo zavestno, da bo vajenci, ki so jih izključili, vredni. Čeprav je bila vajenca vajenca, ki so jih izključili, vredni, so jih moral potresti.

Največja akcija je bila februarja 1942, ko je bilo zjutraj vse mesto dober poskus. Vodstvo mladinske sekcije je bilo zavestno, da bo vajenci, ki so jih izključili, vredni. Čeprav je bila vajenca vajenca, ki so jih izključili, vredni, so jih moral potresti.

Potrosne in napisne akcije

Tako so rekli mladinci akcijam, ko so preko noči pobegli novomeške ulice z letaki OF, popisali z idov z gesli, pozive k oboroženemu boju in letake. V začetku je imela mladinska sekcija svojo teknika za tiskanje kratkih gesel in klisev ter nato sami tiskali. Pozneje so začeli dobiti

sukati za Nemce že v zadnjih dneh življena bivšega ameriškega zunanjega ministra Dullesa. Ze takrat se je pojavila razpoka v Zahodnem "monolitnem stališču do nemškega vprašanja. To razpoka je predvsem povzročila berlinsko vprašanje. Celo Američani so spoznali, da težavne bodo odstranili s tem, da se kratko malo ne bodo menili zanje, kakor je hotel Bonn. Washington in predvsem London sta prišla vsaj deloma do prepričanja, da so pogajanja potrebna.

DVA OBISKA

Seveda je to še začetek v dolgem procesu urejevanja spornih vprašanj med obema blokoma. Ne smemo pozabiti, da se ob strani še naprej mrzljivo oborožeta, da marsikater pereč vprašanje je še niti osvetljeno, kje da bilo rešeno, in da ni nikjer rešeno, da se še sestank med obema voditeljema vse reši. Toda začetek je dober. Brez takšnih sestankov bi bilo namreč splošno nemogoče reševati tisti, ki o tem odločajo v zadnjih in stanici, torej poglavljajo držav oziroma predsedniki vlad.

Novice o obesih gre torej pozdraviti kot pozitivno dejanje v mednarodnih odnosih, ki utegne naposled pričasti človeštvo kaj več kot samo obljube. Upajmo, da bodo državniki dovolj med vodstvom in Zvezno mestu Zvezne republike Nemčije nekaj, kar ni več bonškim politikom oziroma kanclerju Adenauerju. Ta strah izvira iz spremenjenega mednarodnega položaja, ki se je začel neprjetno

■ Po obisku v ZSSR je podpredsednik ZDA Richard Nixon obiskal za tri dni uradno Poljsko. Sestal se je z najvišjimi funkcionarji Poljske, med njimi tudi z Vladislavom Gomulko, in imel z njimi dalejše razgovore. Predmet razgovorov: nemško-poljska meja na Odrji in Nisi in poljsko-ameriška trgovina.

■ Zvezna Indijska vlada je podpredsednik ZDA Richard Nixon obiskal za tri dni uradno Poljsko. Sestal se je z najvišjimi funkcionarji Poljske, med njimi tudi z Vladislavom Gomulko, in imel z njimi dalejše razgovore. Predmet razgovorov: nemško-poljska meja na Odrji in Nisi in poljsko-ameriška trgovina.

■ Devet neodvisnih afriških držav: Gana, Gvinija, Libija, Etiopija, Sjeverna Afrika, Maroko, Libija in ZARL je protikaroval proti napovedanim francoskim atomskim postavom v Sahari. Te države, ki se želijo ogrožen zaradi teh poskusov, se bodo pritožile na prihodnjem zasedanju generalne skupštine OZN januarju.

■ Belgija kraljica Elizabetha, ki je bila na Brioni gost predsednika Tita in se več dni mudila v Jugoslavijo (pozneje se je zanimala za prireditve davorinškega festivala) se vrnila v Belgijo.

■ Iraška vlada je izodčno nastopila proti vsem kraljevini in reda v Iraku. Predvsem so pobrali orodje vsem civilistom in poštarni varnostne ukrepe. Po izjavni premieri Kasema je bilo Stevilo Žitov med nedavnimi neredi v Kukku precev vješ, kot so pravno poročali. Ostro je Šibljan, ki si lasti drugo pravico vse druge ljudi. O krvicah all nedolžnosti iraških državljanov — je dejal Kasem — so pričajna soditi same zakonita sodišča. Izjavil pa je, da ne bo nikogar preganjati zaradi strankarske pripadnosti, ampak bodo vsakomur soditi samo po njegovih osebnih kriveljih.

■ Spanski parlament je izglasoval zakon, ki daje vladni vojni pooblasti v primeru sočasnih nemirov. Proti temu zakonu je izglasoval sedem članov parlamenta. Z novimi zakoni je bila splošna vajenca na pravico, da vajenci, ki so jih moral potresti, največja akcija je bila februarja 1942, ko je bilo zjutraj vse mesto dober poskus. Vodstvo mladinske sekcije je bilo zavestno, da bo

Nikdar ni dovolj previdnosti

V izvoznom jašku rudnika Se-
nov se je predzadnji torek pri-
petil obratna nesreča, ko je
zver ob desetih pršla na delo
nočna izmena rudarjev. Med
spuščanjem kabine dvigala, v
kateri je bilo 18 rudarjev, je
odgovredala varovalna zaklopka
krmilnega mehanizma za urav-
navanje hitrosti spuščanja. Ta-
ko je nezavojovana kabina na-
glo brzala proti dnu jaška, pri-
biljeno 60 m globoko. Na srečo so
zaviralne naprave na kabini del-
no le zavrzle neobičajno hitro-
vožnje, razen tega pa je bilo
na dnu jaška nekaj vode, kar
je padev prav tako omililo. Le
temu je priprisati, da se se le
dvaj rudarja teže poškodovala
zlonogom, ostali pa so utrepli
le praski in buški ter se že
vrečajo na delo.

Posebna strokovna komisija,
ki je naslednjega dne raziskovala
vzroke nesreče, svoje sode-
be še ni izrekla. Očitno je, da
nesreča ne bo v redu s krmilnim
mehanizmom, kar zatrjuje tudi
dežurni strojnik. Ni pa izklju-
čeno, da je nezgodni botrovala
neprevidnost.

Rudarji v senovškem rudniku
so navzliec temu imeli srečo. Bo-
takano »razburjanje« prav tako

Marsikateremu občanu iz občine Videm-Krško ni znano, kje leži
vsa Planina, čeprav je vidna z vseh strani, tudi iz Krškega in
Vidme, saj leži v Gorjancih 700 m visoko ter je najvišja vas
v občini in med najvišje ležedini v novomeškem okraju. Vas stoji
le 13 hiš, pred vojno pa jih je imelo 16. Iz te vasi je menda
edinstven razgled v vsej Sloveniji. Kakor na diani leži pod njo
Krško polje s posajenimi vasičami. Proti severu se vidi Orlice s
prelepimi bizijskimi, pleskimi in sromeljskimi vinogradmi. Preko
Orlice seže pogled do Boča in Rogaske gore. Nekoliko na levo
so Bohor in Lica, Kum, Sveta gora nad Trbovljami, v ozadju pa
Konjška gora in povsem zadaj Pohorje, ki se razteza ob naši

PLANINA VABI!

severni meji. Proti severozahodu se vidijo Kamniške planine, Ka-
ravanke in ob jasnih jutrih tudi Triglav. Vidni so tudi Polhograjski dolomiti in Kočevski Rog. Na hrvaški strani je Macel, Sijeme in Zagrebačka gora. In če se potrudite iz vasi na deset
minut oddaljenosti, stozu podoben hribek, vidiš tudi Zagreb z vso
savsko dolino. Po planinskih in premagovških travnikih proti
hrvaškemu Pokluku so tudi krasni smučarski tereni. Ce bo kdaj
spojljana gozdna cesta iz Pruje vasi preko Brezja in Planine ter
priključena cesti Zagreb-Samobor-Jastrebarsko, bo treba tu zgra-
diti planinski dom. Tako bi ti kraji zaživeli normalno življene-
stvo.

To vas je 14. septembra 1942 zadebla ista usoda kot Dražgoše na
Gorenjskem. Ker leži vas visoko v hribih, ni bilo po zasedbi naših
krajev po Nemci in Italijanom v to vas niti enih niti drugih. Maj 1941 so se pokazale italijanske in nemške patrule ter se sestale
z ustaši, nakar so na hrvaški meji postavili kole, kot državne
mejnike. Blizu Planine je tekla meja med Nemčijo, Italijo in NDH.
Ko je bila meja zeznamovana, Nemčev in Italijanov ni bilo več,
z ustaši so se kdaj pa kdaj prikazali. Planina in okoliške vase
so bile republika zase.

Ni budno, če so se v teh vseh zbirali prvi boriči že leta 1941
in 1942 ter pridelci zbirali sodelavce. Planinci so bili med prvimi
aktivisti, kar pa so zvedeli ustaši in 14. septembra 1942 pridelci
preko Gorjancev s celo divizijo ter obkobil vasi Sutina, Hrastek,
Brleg, Brezje, Brezovico, Gradec in Planino. Spomota so pobiralni
odrasli moke ter jih vodili s seboj na Planino. Tam so jih zvezali
z žico, jih gnali v bližnjo Osunjsko goro in jih pobili. Samo v
Planini je bilo pobitih nad 30 mož in fantov, vseh pa so takrat
pobili 32. Živ je ostal le eden – Peter Stipič, ki je bil majhne
postave in mu je krogla posnela le kožo na glavi, ponodi pa se je
v odprtem skupnem grobu resil vezi in pogbenil (umrl je pred
nekaj leti, živeno popolnoma str). 16. septembra so v jutranjem
mraku spet pridrli v vas, izgnali ženske in otroke kar iz postelj,
odgnali živilo, odpeljali prasiče, vas pa polili z bencinom in
začigali. Pogorelo je 16 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji in
inventarjem. Ostalo ni nič razen ruševin.

Vdove z otroci so se nato ves čas do konca vojne skrivali po
vinskih hramih, po končani vojni pa pričele z obnovno vasi, kjer
stoje danes 12 novih hiš. Tri družine so se po vojni izselile,

V tej vasi bo osnovana organizacija Zveza borcev iz Podbočja
v nedeljo 8. avgusta počasti vse te žrtve. Zbrali se bodo borci
iz bivšega Gorjanskega bataljona kakor tudi borci iz sosednjega
brežiškega in novomeškega področja ter Hrvaska, da se poklonijo
žrtvam za svobodo in obudijo spomine. Okoliški spomenika je letos
obnovljena.

Borci, sodelavci NOV in vsi ostali Planina vas vabi 9. avgusta!
Dobro se boste počutili med preprostimi, poštenimi ljudmi, za
malo denarja boste pogoščeni in uživali boste prekrasen razgled.
Nasvidenje na Planini!

F. Sketa

Napredna jugoslovanska mladina je bila
Partiji že v prvih dneh vstaje leta 1941 v
pripravah na revolucijo najmočnejša opora.
V Sloveniji po ustanovitvi OF mladina, ki
se je vključila v gibanje odpora, se ni imela
svoje množične organizacije. SKOJ je pred-
stavljal njenou revolucionarno jedro. Ostali
mladinci in mladinke, ki so v narodnoosvo-
bodilnem gibanju sodelovali z vsem polem-
tom, so bili ali člani sokolskega naraščaja
ali organizacije krščansko socialistične mlad-
ine, torej organizacij, ki so sodelovalo v
okviru OF. Stevilni mladinci in mladinke, ki
pred vojno niso bili politično opredeljeni,
sicer v zaletu revolucionarnega dela ne-
ke posebne organizacije niso presegali,
vendar pa je razvoj dogodkov kmalu za-
teval.

Pri kongres USAOJ – Združene zveze protifašistične mladine Jugoslavije, je bil
od 28. do 30. decembra 1942 v Bihaču. Kongres je postavil pred mladino številne
naloge, kot najpomembnejšo pa organizacijsko zgraditev in učvrstitev nove mladinske
organizacije, ki so jo v Sloveniji imenovali ZSM – Zveza slovenske mladine. Slo-
venska delegacija se kongresa v Bihaču ni
udeležila, ker je bila prepozno obveščena.
Da bi lahko glavno nalogi I. kongresa USAOJ uresničili, je bilo treba najprej v
vsej Jugoslaviji utrditi borbeno jedro mladine – SKOJ, ki je doživel v letu 1942 šte-
vilne udarce. Ko se je vstaja jugoslovenskih narodov razširila in zajela večja pod-
ročja, je večina skojevcev odšla v partizane.
Mnoga vodstva in skojevske organizacije je
sovražnik odkriti, številni skojevci so bili
zaprta, nekateri so padli v partizani, mnogi
pa so odšli na partijsko delo.

Tudi Pokrajinski komite SKOJ za Slove-
nijo ni ob koncu leta 1942 predstavljal
čvrstega vodstva, saj so posamezni člani
PK padli, drugi so bili raztreseni po raz-
nih področjih Slovenije, nekateri pa so de-

lje, da sploh ne pomislimo, kakšne bi lahko bile posledice
te nesreča, če zaviralne naprave ne bi vsaj za silo delovalne.
Vse dotej, dokler delovanje
dvigala ne bodo ponovno pregleda-
li in odpravili okvare, je de-
lavski svet rudnika prepoval
prevoz rudarjev v jamo, med-
tem ko ga lahko uporabljajo za
transportiranje premoga. Ru-
darjem pa to ni všeč; zdi se ce-
lo, da jih nesreča ni preved pri-
zadela. Pri tem ima uprava pod-
jetja menda daje prav, ne glede
na to, če je za varnost rudarjev
dovolj poskrbljen. Rudnik bo
zaradi tega, ker rudarji hodijo
peš v jamo, prav gotovo utrel
ispad v proizvodnji. Ali na
upravi niso pomisili, da se
– če bi takoj spet začeli uporab-
ljati dvigalo za osebne vožnje
– lahko pripeti še težja nesreča,
ki bi še bolj prizadel gospo-
darški uspeh rudnika? Naj nas
vedno izmodrijo še težke ne-
sreč?

Tako po nesreči je bilo sli-
šati koplo vesti o številnih po-
nesrečenih rudarjih. Takšno
razburjanje in pretiravanje je
lahko zlonamerno. Vendar je
takšno »razburjanje« prav tako

lahko opozorilo drugim delovnim
kolektivom, naj razen svojim
gospodarskim problemom name-
nijo kar največ skrbi tudi var-
nosti pri delu.

OBISK PRI POSKODOVANIH RUDARJIH V BOZNISNICI

V nedeljo, 2. julija smo obi-
skali oba teže ranjena rudarja
Dragota Kozoljava in Vinko
Abina v novomeški bolnišnici.
Nesreča sta opisala tako:

»Naša skupina je bila prva,
ki se je od nočne izmenje spu-
stila v jašek. Kakor vedno smo
na košar dali mreže ter zasedli
prostire v obeh njenih nadstropij.
Do globine 45 metrov je
šlo v redu. Nato so varnostne
zaklopke popustile. Naših občut-
kov ni mogeo popisati. Vsi ve-
mo le to, da nam je zmanjkalo
daha in smo se zavedli šele, ko
smo trešili na dne jaška. Mi-
dva sva bila v zgornjem nad-

stropiju dvigala. Sreča, da je bl-
lo na dnu jaška nekaj vode, si-
cer vrag vedi, kako bi jo odne-
sil. Ko smo že bili na dnu, je
bilo najtežje zleti iz dvigala. Na
vsako stran je od njega do sten
jaška le za 2 pedjna prostora.
Ko smo se nekako skobacali,
smo pričeli plezati, nato pa je
kmalu pršla pomoč. Kaj je
vzrok nesreče, ne veda. To bodo
ugotovili drugi. Midva sva svoj
delež plačala, nekdo pa je go-
tovo krivi!«

Naj pripomnimo še to, da je Vinko Abina zaradi poškodbe
noce precej obupan. Obema po-
nesrečencema želimo skorajšje
kreovanje.

Slošenje zaključek, ki ga lah-
ko naredimo v senovškem pri-
merju in velja za vsa naša
podjetja, pa je: posvečajmo var-
nostni zaščiti pravofasno več
posornosti in ne dopuščajmo, da
bi se učili šele na žrtvah!

Nov turistični prospekt: »DOLENJSKA«

V začetku Gostinske zbornice
za okraj Novo mesto je pred
kratkim izdal v nakladu 20.000
izvodov nov turistični prospekt

Dolenjska. Slikarsko gradivo
in tekst sta ločena. Besedilo z
močno ilustrativno videnjem

zadnjih in novejših fotografijah,
zadnja stran je opremljena z
zemljevidom, ki bi pri cestah

in vodnikih vseh strank, ki so
zadnjih letih vnovično videnje
v turističnem pogledu že dalj
časa čaka na podrobnejše izde-
ljanje.

Slikovni del se odlikuje po-
jasnih in novejših fotografijah,
zadnja stran je opremljena z
zemljevidom, ki bi pri cestah

in vodnikih vseh strank, ki so

zadnjih letih vnovično videnje
v turističnem pogledu že dalj
časa čaka na podrobnejše izde-
ljanje.

Slikovni del se odlikuje po-
jasnih in novejših fotografijah,
zadnja stran je opremljena z
zemljevidom, ki bi pri cestah

in vodnikih vseh strank, ki so

zadnjih letih vnovično videnje
v turističnem pogledu že dalj
časa čaka na podrobnejše izde-
ljanje.

Slikovni del se odlikuje po-
jasnih in novejših fotografijah,
zadnja stran je opremljena z
zemljevidom, ki bi pri cestah

in vodnikih vseh strank, ki so

zadnjih letih vnovično videnje
v turističnem pogledu že dalj
časa čaka na podrobnejše izde-
ljanje.

Slikovni del se odlikuje po-
jasnih in novejših fotografijah,
zadnja stran je opremljena z
zemljevidom, ki bi pri cestah

in vodnikih vseh strank, ki so

zadnjih letih vnovično videnje
v turističnem pogledu že dalj
časa čaka na podrobnejše izde-
ljanje.

Slikovni del se odlikuje po-
jasnih in novejših fotografijah,
zadnja stran je opremljena z
zemljevidom, ki bi pri cestah

in vodnikih vseh strank, ki so

zadnjih letih vnovično videnje
v turističnem pogledu že dalj
časa čaka na podrobnejše izde-
ljanje.

Slikovni del se odlikuje po-
jasnih in novejših fotografijah,
zadnja stran je opremljena z
zemljevidom, ki bi pri cestah

in vodnikih vseh strank, ki so

zadnjih letih vnovično videnje
v turističnem pogledu že dalj
časa čaka na podrobnejše izde-
ljanje.

Slikovni del se odlikuje po-
jasnih in novejših fotografijah,
zadnja stran je opremljena z
zemljevidom, ki bi pri cestah

in vodnikih vseh strank, ki so

zadnjih letih vnovično videnje
v turističnem pogledu že dalj
časa čaka na podrobnejše izde-
ljanje.

Slikovni del se odlikuje po-
jasnih in novejših fotografijah,
zadnja stran je opremljena z
zemljevidom, ki bi pri cestah

in vodnikih vseh strank, ki so

zadnjih letih vnovično videnje
v turističnem pogledu že dalj
časa čaka na podrobnejše izde-
ljanje.

Slikovni del se odlikuje po-
jasnih in novejših fotografijah,
zadnja stran je opremljena z
zemljevidom, ki bi pri cestah

in vodnikih vseh strank, ki so

zadnjih letih vnovično videnje
v turističnem pogledu že dalj
časa čaka na podrobnejše izde-
ljanje.

Slikovni del se odlikuje po-
jasnih in novejših fotografijah,
zadnja stran je opremljena z
zemljevidom, ki bi pri cestah

in vodnikih vseh strank, ki so

zadnjih letih vnovično videnje
v turističnem pogledu že dalj
časa čaka na podrobnejše izde-
ljanje.

Slikovni del se odlikuje po-
jasnih in novejših fotografijah,
zadnja stran je opremljena z
zemljevidom, ki bi pri cestah

in vodnikih vseh strank, ki so

zadnjih letih vnovično videnje
v turističnem pogledu že dalj
časa čaka na podrobnejše izde-
ljanje.

Slikovni del se odlikuje po-
jasnih in nove

Nova pota osnovne šole

(Nadaljevanje in konec)

Osnovna Šola je postala po predlogu zakona izrazito družbenega institucija. Zato predstavlja družbeno upravljanje osnovne šole pomemben korak naprej. Šola namreč ni edini činitelj vzgajanja in izobraževanja, ki oblikuje učenčeve osebnosti, marveč je formirajoče, rast in napredok v razvoju osebnosti odvisno od mnogih družbenih činiteljev. Iz državnega zavoda postaja Šola družbeni zavod. Upravlja ga družba preko Šolskega odbora, učiteljskega zbora, upravitelja, razrednega zbora in razrednika; vsakoletno zborovanje vseh našteh družbenih organov in učencev, staršev, drugih državljanov ter zastopnikov raznih organizacij in zavodov po letnem zaključku pouka obravnava vprašanja, ki se tičejo stanja in dela šole in sprejemajo smernice za delo v prihodnjem Šolskem letu.

Solski odbor po sedanjem predlogu ni več imenovan od občinskega LO, marveč se s pravili osnovne šole določi, koliko članov steje in kdo ga sestavlja. Občinski LO imenuje v Šolski odbor le dva do tri člane, vse ostale pa volijo zbori volvevcev, učni kolektiv in druge organizacije. Učenci sedmega in osmega razreda sestavljajo razredne skupnosti in Šolsko skupnost (Sl. čl.).

Kadar se obravnava na seji učiteljskega zbora vprašanje, ki sta za njegovo rešitev pomembna mnenje in predlog učencev, same učiteljski zbor skleniti, naj vprašanje poprej obravnava Šolska skupnost učencev in nato poklici na sejo zastopnika, ki ga določi Šolska skupnost. Razredni skupnosti pomaga pri delu razrednik. S tem se učenci z zadnjih

dveh razredih uvajajo v reševanje družbene problematike. Za sestavo Šolskega odbora čl. 81. ne govori o kakih zastopniških staršev učencev. Šolski odbor se izvoli za dve leti. Med vrsto raznih načinov spada tudi predlaganje o namenitosti in razrešitvi učnih moči ter skrbnika Šolskega odbora, da se omogoči nadaljnje šolanje učencev, ki so pokazali izreden uspeh, a se šolajo pod težkimi pogojmi. Seje ustreznih organov se morajo sklicati ali na zahtevo upravičenih članov in organov ali tudi na predlog skupnosti učencev.

Glede finančiranja osnovne šole je zelo važna določba predloga zakona, ki pravi, da se predvidi v občinskem proračunu za osnovne šole sredstva in oprema, zagotovljena zadostna sredstva za vzdrževanje in delo šole in drugo), Izda okrajni zbor odločbo o začasnom prenehanju dela osnovne šole, če ustanovitelj šole ne odpravi v določenem roku ugotovljenih pomanjkljivosti. Stalo pa more odprijeti osnovno šolo Izvršni svet Ljudske skupštine LRS in odločbo na predlog ustanovitelja in s priloženim mnenjem predstavnika Šolskega odbora.

Kdo lahko poučuje na osnovni šoli? Po členu 58 je lahko učitelj na osnovni šoli, kadar ima predpisano splošno pedagoško in strokovno izobrazbo in kdo daje s svojimi delom in življenjem ter z družbenimi, karakternimi in moralnimi lastnostmi poročivo, da bi uresničil smotredno vzgoje in izobraževanje. Učitelji so torej lahko tisti, ki so končali učiteljski, višjo pedagoško šolo ali pedagoško akademijo, za posamezne področja pouka pa tudi tisti, ki so končali ustrezno fakulteto, visoko šolo oziruma umetniško akademijo. Posamezne predmete (na primer telesno, glasbeno, likovno, tehnično vzgojo in podobno) morejo poučevati tudi absolventi ustreznih strokovnih šole, če so si pridobili ustrezno pedagoško izobrazbo.

Prosvetno-pedagoško službo opravljajo prosvetno-pedagoška služba okrajne ljudskega odbora (okrajna inšpekcijska) in Šolska skupnost (UR. list). Kadar se obravnava na seji učiteljskega zbora vprašanje, ki sta za njegovo rešitev pomembna mnenje in predlog učencev, same učiteljski zbor skleniti, naj vprašanje poprej obravnava Šolska skupnost učencev in nato poklici na sejo zastopnika, ki ga določi Šolska skupnost. Razredni skupnosti pomaga pri delu razrednik. S tem se učenci z zadnjih

svojega dela. Ako ima na primer novomeška občina okrog 55 šol oziroma vzgojnih ustanov, bi po svoji inšpekcijski službi morala imeti urejeno prosvetno-pedagoško nadzorstvo, kar ker ga ima na drugih področjih. Trajno se uvedbi te službe ne bo mogoče upirati.

Ako posebna strokovna komisija okrajnega LO ugotovi, da osnovna šola ne ustreza osnovnim pogojem za delo (sem spadajo ustreznih Šolski prostori, potreben učna sredstva in oprema, zagotovljena zadostna sredstva za vzdrževanje in delo šole in drugo), Izda okrajni zbor odločbo o začasnom prenehanju dela osnovne šole, če ustanovitelj šole ne odpravi v določenem roku ugotovljenih pomanjkljivosti. Stalo pa more odprijeti osnovno šolo Izvršni svet Ljudske skupštine LRS in odločbo na predlog ustanovitelja in s priloženim mnenjem predstavnika Šolskega odbora.

—nk—

Za učiteljstvo je važen člen 81, ki uvaja obvezno periodično izpopolnjevanje na strokovnem in pedagoškem področju in v tisti učni snovi predmetov, ki jih poučujejo.

Po predlogu novega zakona morajo osnovne šole preti od sedanjega na nov predmetnik in učni načrt najpozneje v Šolskem letu 1962-63, torej čez tri leta. Organizacijo in delo morajo osnovne šole prilagoditi določbam novega zakona do začetka Šolskega leta 1960-61, torej čez eno leto. Do konca istega leta morajo predložiti v potrditev pravila o notranji ureditvi in delu. S tem pa ni rečeno, da lahko šole odlašajo z organizacijsko in učno prenosom do kraja roka, marveč naj bi po možnosti čimprej začele uvajati nov zakon, brž ko bo seveda sprejet v tej predlagani ali morda spremenjeni obliki.

BOŽIDAR JAKAC: Prijatelj Vlado Stoviček

BOŽIDAR JAKAC: Prijatelj Vlado Stoviček

»TRI ČETRTINE SONCA«

— odlično!

Sedmi dan filmskega festivala v Puštu je predstavil gledalcem tudi novi slovenski celovečerni film Jožeta Babica »Tri četrtine sonca«, katerega del so posneli tudi v Novem mestu. Premiera novega filma, ki je uspel, je ponovno utrdila ugled slovenskega filma v jugoslovanskem merilu. Posebnih priznanj je bil deležen režiser Jože Babic.

Velik uspeh sarajevskih pevcev v Brežicah

Na vrtu Doma JNA v Brežicah so 30. 7. prikazali revijo ljudskih pesmi in humorja popularni sarajevski pevci in humoristi. Pelj so novele in pravkar komponirane pesmi, ki jih oddaja Radio Sarajevo. Publike se je do sot nazemala duhovitim in posrečenim šalam iz življenja in dela sarajevske radijske postaje ter ji bo ta večer ostal še dolgo v spominu.

Na predvečer praznika vstaje LRH ter Bosne in Hercegovine je ista skupina nastopila tudi v Novem mestu.

V. B.

Srečanje z umetnikom

Vstopil sem v prostrano predstavo z velikanskim oknem. Na prednji strani sta še dva prostora: v enem so knjige, časopisi, revije, skice, odlični in skromno ležišče, v drugem pa kipi in najrazličnejše plastike. Bila je njegova delavnica, atelje kiparja Vladimira Stovička.

Pozdravila sva se. Beseda je bila besed in že sva bila sreča pogovora.

»Tole so moje poslednje skice, tamle jih že uresničujem!«

Pozdravila sva se. Beseda je bila besed in že sva bila sreča pogovora.

»Jaz sem za realen! Narašča je večno lepa; čeravno vsako leto ista, nam vsako pomlad nekaj novega pove! Leta teko, rože pa klijajo, rastejo, se odpirajo in zapirajo in spet uvenjuje. V večnem kroženju pa rojevajo in umirajo, in če je človek le količaj bogat, ob tej lepoti uživa in se vselej znova veseli!«

»Zarom sta bila tudi v Parizu skupaj?« Tako sem mu zastavil vprašanje mimogrede brez posebne misli, kajti nujno skupno bivanje v Parizu poznam iz Jarove novele »Obraz v oglledu«, ki je izšla v knjigi novel Jara Stovička »Kora naranc«.

»Bila sva, Jaro se zanimal za likovno umetnost, posebno za starine!«

»No, tega tudi vam ne manjka; v vašem stanovanju sem namreč videl veliko stvar, last posetiva, ki si je nadelo ime po Matiji Gubcu. Onstran hriba je kakor v ugnezdilih Krško s svojimi tovarnami, v brežiško ravan se spušča Sava, Krško polje pa je razgrnjeno pod gradom kakor preproga, ki jo prečka nova avtomobilска cesta — žila modernega sveta.«

Spotoma sem premisileval v gledal po okolic. Lepa je Leskovški grad čeprav na pobočju, in kadar ga obiskejo sončni žarki, žari v svojem ostarem razkošju tja do Gadove peči in Opatove gore. Podobno čeprav tudi oni na Raki. Okoli gradu so plantaze breskev, last posetiva, ki si je nadelo ime po Matiji Gubcu. Onstran hriba je kakor v ugnezdilih Krško s svojimi tovarnami, v brežiško ravan se spušča Sava, Krško polje pa je razgrnjeno pod gradom kakor preproga, ki jo prečka nova avtomobilска cesta — žila modernega sveta.«

V tem kotu se je pred dolgimi leti naselil akademski kipar Vladimir Stoviček, ki tu se danes živi in ustvarja. Potem razumem ga, da se ni mogel ločiti od teh pobočij, da jih ni hotel zamenjati ne za München, ne za Prago, ne za Pariz. Med temi polji je prisluškoval utripu vsakdanjega življenja, opazoval ljudi in klesal njihove podobe v marmor, kamn, les, bron in srebro in s tem izpovedal hvalo pokrajini, iz katere je izpelj, in od katere se ne more več ločiti.

LADO SMREKAR

— Precej je tega, samo urediti bom moral!«

»Saj res? — sem ga prekini — »vaši načrti bi me zelo zanimali.«

»Zelo rad bi naredil skulpturo iz zadnje vojne. Izseljenici me že dolgo mikajo! Med vojsko sem jih namreč že delal, pa me je pri delu zavoljil Gestapo. Nek dopoldan so vstopili v atelje in ostromeli. Eden od agentov mi je naredil, da moram stvar postaviti tako, kakršna je, ker bodo polpoldne prišli pogledati. Ko so odšli, sem takoj naredil negativ in ga začopal, ker sem vedel, da bo polpoldne skulpturi in meni slaba predela. Popoldne so res prišli. Tisti »viški«, ki je bil z njimi, se je razkocjal pred plastiko in vprašal: »Kako da ste začeli s tem delom?« Umetnik pa ustvarja tisto, kar vidi in kar ga notranje prizadene!«

»A takol! je zarohnel in se čudno spadel.«

»No, da, če ne smem pa ne bom! sem mu jezno odgovoril in udaril po plastiki, da se je hipoma razlezla. Za zdaj mu je bilo dovolj, toda poslej so me obiskali vsak teden, jaz pa sem prav počasi klesal tisti vodnjak, ki stoji sredi Krškega. Zares prav počasi, da ne bi bilo kakih novih želja.«

Sedaj sva na zofo in se še dolgo pogovarjala o njegovih doživljajih. Med pogovorom sva pregledovala medaljone, kjer je upodobil dolgo vrsto naših velikih mož. Videl sem predstavnika Adamača iz Mokronoga, ki je v soboto 27. junija in v nedeljo 28. junija uprizoril Marinčev komedijo »Ad acta«. V jeseni bo društvo s to igro gostovalo po mokronoški okolici. Gestapo pa je bilo v Krških uprizoril v atelje in ostromeli. Vlado Vladičnik in hkrati odlično interpretiral glavno vlogo. Tudi ostali igralci, posebno ženske, so že upozornovali, da je bila skrbna. Izmed njihovih ženskih vlog je bila najboljša Žana Stovička, ki je v Krških uprizorila komedijo »Ad acta«. V jeseni bo društvo s to igro gostovalo po mokronoški okolici. Gestapo pa je bilo v Krških uprizoril v atelje in ostromeli. Vlado Vladičnik in hkrati odlično interpretiral glavno vlogo. Tudi ostali igralci, posebno ženske, so že upozornovali, da je bila skrbna. Izmed njihovih ženskih vlog je bila najboljša Žana Stovička, ki je v Krških uprizorila komedijo »Ad acta«. V jeseni bo društvo s to igro gostovalo po mokronoški okolici. Gestapo pa je bilo v Krških uprizoril v atelje in ostromeli. Vlado Vladičnik in hkrati odlično interpretiral glavno vlogo. Tudi ostali igralci, posebno ženske, so že upozornovali, da je bila skrbna. Izmed njihovih ženskih vlog je bila najboljša Žana Stovička, ki je v Krških uprizorila komedijo »Ad acta«. V jeseni bo društvo s to igro gostovalo po mokronoški okolici. Gestapo pa je bilo v Krških uprizoril v atelje in ostromeli. Vlado Vladičnik in hkrati odlično interpretiral glavno vlogo. Tudi ostali igralci, posebno ženske, so že upozornovali, da je bila skrbna. Izmed njihovih ženskih vlog je bila najboljša Žana Stovička, ki je v Krških uprizorila komedijo »Ad acta«. V jeseni bo društvo s to igro gostovalo po mokronoški okolici. Gestapo pa je bilo v Krških uprizoril v atelje in ostromeli. Vlado Vladičnik in hkrati odlično interpretiral glavno vlogo. Tudi ostali igralci, posebno ženske, so že upozornovali, da je bila skrbna. Izmed njihovih ženskih vlog je bila najboljša Žana Stovička, ki je v Krških uprizorila komedijo »Ad acta«. V jeseni bo društvo s to igro gostovalo po mokronoški okolici. Gestapo pa je bilo v Krških uprizoril v atelje in ostromeli. Vlado Vladičnik in hkrati odlično interpretiral glavno vlogo. Tudi ostali igralci, posebno ženske, so že upozornovali, da je bila skrbna. Izmed njihovih ženskih vlog je bila najboljša Žana Stovička, ki je v Krških uprizorila komedijo »Ad acta«. V jeseni bo društvo s to igro gostovalo po mokronoški okolici. Gestapo pa je bilo v Krških uprizoril v atelje in ostromeli. Vlado Vladičnik in hkrati odlično interpretiral glavno vlogo. Tudi ostali igralci, posebno ženske, so že upozornovali, da je bila skrbna. Izmed njihovih ženskih vlog je bila najboljša Žana Stovička, ki je v Krških uprizorila komedijo »Ad acta«. V jeseni bo društvo s to igro gostovalo po mokronoški okolici. Gestapo pa je bilo v Krških uprizoril v atelje in ostromeli. Vlado Vladičnik in hkrati odlično interpretiral glavno vlogo. Tudi ostali igralci, posebno ženske, so že upozornovali, da je bila skrbna. Izmed njihovih ženskih vlog je bila najboljša Žana Stovička, ki je v Krških uprizorila komedijo »Ad acta«. V jeseni bo društvo s to igro gostovalo po mokronoški okolici. Gestapo pa je bilo v Krških uprizoril v atelje in ostromeli. Vlado Vladičnik in hkrati odlično interpretiral glavno vlogo. Tudi ostali igralci, posebno ženske, so že upozornovali, da je bila skrbna. Izmed njihovih ženskih vlog je bila najboljša Žana Stovička, ki je v Krških uprizorila komedijo »Ad acta«. V jeseni bo društvo s to igro gostovalo po mokronoški okolici. Gestapo pa je bilo v Krških uprizoril v atelje in ostromeli. Vlado Vladičnik in hkrati odlično interpretiral glavno vlogo. Tudi ostali igralci, posebno ženske, so že upozornovali, da je bila skrbna. Izmed njihovih ženskih vlog je bila najboljša Žana Stovička, ki je v Krških uprizorila komedijo »Ad acta«. V jeseni bo društvo s to igro gostovalo po mokronoški okolici. Gestapo pa je bilo v Krških uprizoril v atelje in ostromeli. Vlado Vladičnik in hkrati odlično interpretiral glavno vlogo. Tudi ostali igralci, posebno ženske, so že upozornovali, da je bila skrbna. Izmed njihovih ženskih vlog je bila najboljša Žana Stovička, ki je v Krških uprizorila komedijo »Ad acta«. V jeseni bo društvo s to igro gostovalo po mokronoški okolici. Gestapo pa je bilo v Krških uprizoril v atelje in ostromeli. Vlado Vladičnik in hkrati odlično interpretiral glavno vlogo. Tudi ostali igralci, posebno ženske, so že upozornovali, da je bila skrbna. Izmed njihovih ženskih vlog je bila najboljša Žana Stovička, ki je v Krških uprizorila komedijo »Ad acta«. V jeseni bo društvo s to igro gostovalo po mokronoški okolici. Gestapo pa je bilo v Krških uprizoril v atelje in ostromeli. Vlado Vladičnik in hkrati odlično interpretiral glavno vlogo. Tudi ostali igralci, posebno ženske, so že upozornovali, da je bila skrbna. Izmed njihovih ženskih vlog je bila najboljša Žana Stovička, ki je v Krških uprizorila komedijo »Ad acta«. V jeseni bo društvo s to igro gostovalo po mokronoški okolici. Gestapo pa je bilo v Krških uprizoril v atelje in ostromeli. Vlado Vladičnik in hkrati odlično interpretiral glavno vlogo. Tudi ostali igralci, posebno ženske, so že upozornovali, da je bila skrbna. Izmed njihovih ženskih vlog je bila najboljša Žana Stovička, ki je v Krških uprizorila komedijo »Ad acta«. V jeseni bo društvo s to igro gostovalo po mokronoški okolici. Gestapo pa je bilo v Krških uprizoril v atelje in ostromeli. Vlado Vladičnik in hkrati odlično interpretiral glavno vlogo. Tudi ostali igralci, posebno ženske, so že upozornovali, da je bila skrbna. Izmed njihovih ženskih vlog je bila najboljša Žana Stovička, ki je v Krških uprizorila komedijo »Ad acta«. V jeseni bo društvo s to igro gostovalo po mokronoški okolici. Gestapo pa je bilo v Krških uprizoril v atelje in ostromeli. Vlado Vladičnik in hkrati odlično interpretiral glavno vlogo.

SPORT IN TELESNA VZGOJA • SPORT IN TELESNA VZGOJA • SPORT IN TELESNA VZGOJA

Senovški hokej na travi

Pri nas je hokej na travi mlad sport, vendar ima že precej ljubiteljev med mladino. Od nekdanjih klubov Ljubljana, Maribor in Celje sta zadnja leta ostala le dva. Njima so se pridružile mlade ekipe Partizana iz Murske Sobote in Senovega.

Hokej na travi je v Senovo prinesel učitelj telesne vzgoje Stane Krzanič iz leta 1956. Mladi igral-

ci so kmalu vzljubili šport in tako je ekipa Partizana Senovo hitro začela. Zdaj je na Senovem že nad 30 aktivnih igračev.

Kot pravki Slovenije so senovški hokejisti sodelovali na državnem prvenstvu v Zagrebu. Konkurenca je bila zelo huda. Naslov državnega prvaka je dosegli začenjeni cilj: osvojili so naslov republikega pravka Slovenije za leto 1959. Ob tej priložnosti je predsednik občine Senovo tovaris Karel Sterban priredil za hokejske sprejem, kjer jim je čestital

k uspehu in podaril priznanje ObLO Senovo za dosežene uspehe.

Kot pravki Slovenije so senovški hokejisti sodelovali na državnem prvenstvu v Zagrebu. Konkurenca je bila zelo huda. Naslov državnega prvaka je dosegli začenjeni cilj: osvojili so naslov republikega pravka Slovenije za leto 1959. Ob tej priložnosti je predsednik občine Senovo tovaris Karel Sterban priredil za hokejske sprejem, kjer jim je čestital

po dveh porazah dosegli s HK Cukarški celo nedoločen rezultat, kar je za slovensko ekipo lep uspeh. Igra slovenskega predstavnika na državnem prvenstvu v Zagrebu je bila proti pričakovanju zadovoljiva. Najboljši igralec je bil nedvonom vratar Zveglič, ki je stalni reprezentant Slovenije. Tuji ostali igrači so pokazali viden napredok.

Klub uspehoma pa imajo senovški hokejisti tudi težave. Pomanjkanje palič, ki jih na domaćem trgu nij, je največja ovira pri popularizaciji tege športa. Tudi prvega trenerja nimajo. S pomočjo Zveze za hokej na travi Jugoslavije in s pomočjo domaćih klubskih funkcionarjev pa upaja, da bodo tudi te težave premesti.

Vid Budna

V nedeljo — na konjske dirke v Šentjernej!

Klub za konjski šport v Šentjernej vabi na koniske dirke in galopske dirke, ki jih bo predstavljal na svojem dirkališču v Šentjernej v nedeljo 9. avgusta ob 14. uri popoldne.

Nastopili bodo znani dirkači iz Slovenije in Hrvatske. — Pridite!

Okrajno brzopotezno šahovsko prvenstvo

Po sporazumu med Okrajno šahovsko zvezo in Šahovskim klubom "Svoboda" iz Brežic bo letosno drugo okrajno brzopotezno prvenstvo za ekipe in posameznike v nedeljo, 16. avgusta, v Brežicah. Brežiški šahovski klub je za najboljšo moštvo in posameznike priznaljek lepih nagrad. Priznaljek, da bo udeležena na tem prvenstvu, je zagotovljena po moštvenini, saj je zagotovljena posebna avtobusna zveza med Novim mestom in Brežicami.

Taborniki v Metliki dobro dela

8. februarja 1959 je rojstni dan metliških tabornikov. Ta dan je bila v Metliki ustanovljena »Ceta dveh krokarjev«. Mladi taborniki so imenovali po dveh krokarjih v Metliki, ki so v tem mesecu pravljili, njeni vodstvo pa je krot taborniški glasvar prevzel predmetni učitelj Jože Kambič.

Pred dnevi je na Okrajinu komite LMS in na Studentski klub Novo mesto poslalo zavetnike iz Blaža. Blaž smo premenjeni v radijski predmetni Studentski klub. Blaž smo se, da že več let predstavljajo Studentske športne igre na zvezniških podoborovih na Studentskih izbihah Dolenjske.

Marsikdo se gotovo še spominja Studentske športne igre, ki jih je pred led organiziral Studentski klub okraja Novo mesto. Tekmovanje v različnih športnih disciplinah, ki so vse med Studentski radijski predmeti, postala je pred leti priznana. Žal pa se je v zadnjih letih manj pozabljalo, predvsem spo zasegu neaktivnih športnih komisij oziroma podoborov na Studentskih izbihah Dolenjske.

Pred dnevi je na Okrajinu komite LMS in na Studentski klub Novo mesto poslalo zavetnike iz Blaža. Blaž smo premenjeni v radijski predmetni Studentski klub. Blaž smo se, da že več let predstavljajo Studentske športne igre na zvezniških podoborovih na Studentskih izbihah Dolenjske.

Letošnje tekmovanje Studentov se bo prizdeče danes, komaj pa v nedeljo, 9. avgusta. Program I. stu-

dniških športnih igrek »Bratstva in enotnosti«, obsegajo že šest športnih panog, pridrepljaj, pa naglašajo, da se bo program na prihodnjih letih še razširil na ostale panoge, če se bo potreba potreba.

Letos bodo tekmovali v malem rokometu, atletiki, odboki, v majhen nogometu, šahu in nogometu. »Mali nogomet« je nova športna panoga, ki se hitro širi v Jugoslaviji. Z njim so začeli v Beogradu, sedaj pa ga igrajo že tudi v drugih krajih. Zlasti je popularen med študenti in študentkami, zato se ga pridrepljajo letoskih igrek uradno v program. Igra se na manjšem navadno na rokometnem igrišču, igrači pa igrajo bos ali v copatah. Tudi novomeški Studenti klub je sklenil postati svojo ekipo (igra samo 7 igračev), ki bo sestavljena iz dobrih nogometnikov. Seveda pa bo novomeški klub imel svoje ekipe tudi v drugih športnih panogah. V odboki, atletiki, šahu in v malem rokometu bodo na stopnišči tekmovali iz Novega mesta, naslednji dan pa so nastopili v Teku mladosti okoli Novega mesta, kjer so med 30 ekipami zasedla dekleta četrto, fantje pa štirinajsto mesto.

Vse te mesece so se mladi taborniki tudi vneto pripravljali na prvi taborniški izpit, ki so ga pred kratkim vsi z uspehom opravili.

Teniško prvenstvo Novega mesta

Letošnje prvenstvo Novega mesta v tenisu je za posameznike, ki ga prinaže teniški klub »Elana«, je v tem seku. Sedaj igrajo kvalifikacijski turniri za vstop v A razred oziroma »Novega mesta« v tenis. V A ligi bo igrala prva ekipo iz županije prvenstva Novega mesta. Seveda pa bo novomeški klub imel svoje ekipe tudi v drugih športnih panogah. V odboki, atletiki, šahu in v malem rokometu bodo na stopnišči tekmovali iz Novega mesta, naslednji dan pa so nastopili v Teku mladosti okoli Novega mesta, kjer so med 30 ekipami zasedla dekleta četrto, fantje pa štirinajsto mesto.

Vse te mesece so se mladi taborniki tudi vneto pripravljali na prvi taborniški izpit, ki so ga pred kratkim vsi z uspehom opravili.

Letos bodo tekmovali v malem rokometu, atletiki, odboki, v majhen nogometu, šahu in nogometu. »Mali nogomet« je nova športna panoga, ki se hitro širi v Jugoslaviji. Z njim so začeli v Beogradu, sedaj pa ga igrajo že tudi v drugih krajih. Zlasti je popularen med študenti in študentkami, zato se ga pridrepljajo letoskih igrek uradno v program. Igra se na manjšem navadno na rokometnem igrišču, igrači pa igrajo bos ali v copatah. Tudi novomeški Studenti klub je sklenil postati svojo ekipo (igra samo 7 igračev), ki bo sestavljena iz dobrih nogometnikov. Seveda pa bo novomeški klub imel svoje ekipe tudi v drugih športnih panogah. V odboki, atletiki, šahu in v malem rokometu bodo na stopnišči tekmovali iz Novega mesta, naslednji dan pa so nastopili v Teku mladosti okoli Novega mesta, kjer so med 30 ekipami zasedla dekleta četrto, fantje pa štirinajsto mesto.

Vse te mesece so se mladi taborniki tudi vneto pripravljali na prvi taborniški izpit, ki so ga pred kratkim vsi z uspehom opravili.

Letos bodo tekmovali v malem rokometu, atletiki, odboki, v majhen nogometu, šahu in nogometu. »Mali nogomet« je nova športna panoga, ki se hitro širi v Jugoslaviji. Z njim so začeli v Beogradu, sedaj pa ga igrajo že tudi v drugih krajih. Zlasti je popularen med študenti in študentkami, zato se ga pridrepljajo letoskih igrek uradno v program. Igra se na manjšem navadno na rokometnem igrišču, igrači pa igrajo bos ali v copatah. Tudi novomeški Studenti klub je sklenil postati svojo ekipo (igra samo 7 igračev), ki bo sestavljena iz dobrih nogometnikov. Seveda pa bo novomeški klub imel svoje ekipe tudi v drugih športnih panogah. V odboki, atletiki, šahu in v malem rokometu bodo na stopnišči tekmovali iz Novega mesta, naslednji dan pa so nastopili v Teku mladosti okoli Novega mesta, kjer so med 30 ekipami zasedla dekleta četrto, fantje pa štirinajsto mesto.

Vse te mesece so se mladi taborniki tudi vneto pripravljali na prvi taborniški izpit, ki so ga pred kratkim vsi z uspehom opravili.

Letos bodo tekmovali v malem rokometu, atletiki, odboki, v majhen nogometu, šahu in nogometu. »Mali nogomet« je nova športna panoga, ki se hitro širi v Jugoslaviji. Z njim so začeli v Beogradu, sedaj pa ga igrajo že tudi v drugih krajih. Zlasti je popularen med študenti in študentkami, zato se ga pridrepljajo letoskih igrek uradno v program. Igra se na manjšem navadno na rokometnem igrišču, igrači pa igrajo bos ali v copatah. Tudi novomeški Studenti klub je sklenil postati svojo ekipo (igra samo 7 igračev), ki bo sestavljena iz dobrih nogometnikov. Seveda pa bo novomeški klub imel svoje ekipe tudi v drugih športnih panogah. V odboki, atletiki, šahu in v malem rokometu bodo na stopnišči tekmovali iz Novega mesta, naslednji dan pa so nastopili v Teku mladosti okoli Novega mesta, kjer so med 30 ekipami zasedla dekleta četrto, fantje pa štirinajsto mesto.

Vse te mesece so se mladi taborniki tudi vneto pripravljali na prvi taborniški izpit, ki so ga pred kratkim vsi z uspehom opravili.

Letos bodo tekmovali v malem rokometu, atletiki, odboki, v majhen nogometu, šahu in nogometu. »Mali nogomet« je nova športna panoga, ki se hitro širi v Jugoslaviji. Z njim so začeli v Beogradu, sedaj pa ga igrajo že tudi v drugih krajih. Zlasti je popularen med študenti in študentkami, zato se ga pridrepljajo letoskih igrek uradno v program. Igra se na manjšem navadno na rokometnem igrišču, igrači pa igrajo bos ali v copatah. Tudi novomeški Studenti klub je sklenil postati svojo ekipo (igra samo 7 igračev), ki bo sestavljena iz dobrih nogometnikov. Seveda pa bo novomeški klub imel svoje ekipe tudi v drugih športnih panogah. V odboki, atletiki, šahu in v malem rokometu bodo na stopnišči tekmovali iz Novega mesta, naslednji dan pa so nastopili v Teku mladosti okoli Novega mesta, kjer so med 30 ekipami zasedla dekleta četrto, fantje pa štirinajsto mesto.

Vse te mesece so se mladi taborniki tudi vneto pripravljali na prvi taborniški izpit, ki so ga pred kratkim vsi z uspehom opravili.

Letos bodo tekmovali v malem rokometu, atletiki, odboki, v majhen nogometu, šahu in nogometu. »Mali nogomet« je nova športna panoga, ki se hitro širi v Jugoslaviji. Z njim so začeli v Beogradu, sedaj pa ga igrajo že tudi v drugih krajih. Zlasti je popularen med študenti in študentkami, zato se ga pridrepljajo letoskih igrek uradno v program. Igra se na manjšem navadno na rokometnem igrišču, igrači pa igrajo bos ali v copatah. Tudi novomeški Studenti klub je sklenil postati svojo ekipo (igra samo 7 igračev), ki bo sestavljena iz dobrih nogometnikov. Seveda pa bo novomeški klub imel svoje ekipe tudi v drugih športnih panogah. V odboki, atletiki, šahu in v malem rokometu bodo na stopnišči tekmovali iz Novega mesta, naslednji dan pa so nastopili v Teku mladosti okoli Novega mesta, kjer so med 30 ekipami zasedla dekleta četrto, fantje pa štirinajsto mesto.

Vse te mesece so se mladi taborniki tudi vneto pripravljali na prvi taborniški izpit, ki so ga pred kratkim vsi z uspehom opravili.

Letos bodo tekmovali v malem rokometu, atletiki, odboki, v majhen nogometu, šahu in nogometu. »Mali nogomet« je nova športna panoga, ki se hitro širi v Jugoslaviji. Z njim so začeli v Beogradu, sedaj pa ga igrajo že tudi v drugih krajih. Zlasti je popularen med študenti in študentkami, zato se ga pridrepljajo letoskih igrek uradno v program. Igra se na manjšem navadno na rokometnem igrišču, igrači pa igrajo bos ali v copatah. Tudi novomeški Studenti klub je sklenil postati svojo ekipo (igra samo 7 igračev), ki bo sestavljena iz dobrih nogometnikov. Seveda pa bo novomeški klub imel svoje ekipe tudi v drugih športnih panogah. V odboki, atletiki, šahu in v malem rokometu bodo na stopnišči tekmovali iz Novega mesta, naslednji dan pa so nastopili v Teku mladosti okoli Novega mesta, kjer so med 30 ekipami zasedla dekleta četrto, fantje pa štirinajsto mesto.

Vse te mesece so se mladi taborniki tudi vneto pripravljali na prvi taborniški izpit, ki so ga pred kratkim vsi z uspehom opravili.

Letos bodo tekmovali v malem rokometu, atletiki, odboki, v majhen nogometu, šahu in nogometu. »Mali nogomet« je nova športna panoga, ki se hitro širi v Jugoslaviji. Z njim so začeli v Beogradu, sedaj pa ga igrajo že tudi v drugih krajih. Zlasti je popularen med študenti in študentkami, zato se ga pridrepljajo letoskih igrek uradno v program. Igra se na manjšem navadno na rokometnem igrišču, igrači pa igrajo bos ali v copatah. Tudi novomeški Studenti klub je sklenil postati svojo ekipo (igra samo 7 igračev), ki bo sestavljena iz dobrih nogometnikov. Seveda pa bo novomeški klub imel svoje ekipe tudi v drugih športnih panogah. V odboki, atletiki, šahu in v malem rokometu bodo na stopnišči tekmovali iz Novega mesta, naslednji dan pa so nastopili v Teku mladosti okoli Novega mesta, kjer so med 30 ekipami zasedla dekleta četrto, fantje pa štirinajsto mesto.

Vse te mesece so se mladi taborniki tudi vneto pripravljali na prvi taborniški izpit, ki so ga pred kratkim vsi z uspehom opravili.

Letos bodo tekmovali v malem rokometu, atletiki, odboki, v majhen nogometu, šahu in nogometu. »Mali nogomet« je nova športna panoga, ki se hitro širi v Jugoslaviji. Z njim so začeli v Beogradu, sedaj pa ga igrajo že tudi v drugih krajih. Zlasti je popularen med študenti in študentkami, zato se ga pridrepljajo letoskih igrek uradno v program. Igra se na manjšem navadno na rokometnem igrišču, igrači pa igrajo bos ali v copatah. Tudi novomeški Studenti klub je sklenil postati svojo ekipo (igra samo 7 igračev), ki bo sestavljena iz dobrih nogometnikov. Seveda pa bo novomeški klub imel svoje ekipe tudi v drugih športnih panogah. V odboki, atletiki, šahu in v malem rokometu bodo na stopnišči tekmovali iz Novega mesta, naslednji dan pa so nastopili v Teku mladosti okoli Novega mesta, kjer so med 30 ekipami zasedla dekleta četrto, fantje pa štirinajsto mesto.

Vse te mesece so se mladi taborniki tudi vneto pripravljali na prvi taborniški izpit, ki so ga pred kratkim vsi z uspehom opravili.

Letos bodo tekmovali v malem rokometu, atletiki, odboki, v majhen nogometu, šahu in nogometu. »Mali nogomet« je nova športna panoga, ki se hitro širi v Jugoslaviji. Z njim so začeli v Beogradu, sedaj pa ga igrajo že tudi v drugih krajih. Zlasti je popularen med študenti in študentkami, zato se ga pridrepljajo letoskih igrek uradno v program. Igra se na manjšem navadno na rokometnem igrišču, igrači pa igrajo bos ali v copatah. Tudi novomeški Studenti klub je sklenil postati svojo ekipo (igra samo 7 igračev), ki bo sestavljena iz dobrih nogometnikov. Seveda pa bo novomeški klub imel svoje ekipe tudi v drugih športnih panogah. V odboki, atletiki, šahu in v malem rokometu bodo na stopnišči tekmovali iz Novega mesta, naslednji dan pa so nastopili v Teku mladosti okoli Novega mesta, kjer so med 30 ekipami zasedla dekleta četrto, fantje pa štirinajsto mesto.

Vse te mesece so se mladi taborniki tudi vneto pripravljali na prvi taborniški izpit, ki so ga pred kratkim vsi z uspehom opravili.

Letos bodo tekmovali v malem rokometu, atletiki, odboki, v majhen nogometu, šahu in nogometu. »Mali nogomet« je nova športna panoga, ki se hitro širi v Jugoslaviji. Z njim so začeli v Beogradu, sedaj pa ga igrajo že tudi v drugih krajih. Zlasti je popularen med študenti in študentkami, zato se ga pridrepljajo letoskih igrek uradno v program. Igra se na manjšem navadno na rokometnem igrišču, igrači pa igrajo bos ali v copatah. Tudi novomeški Studenti klub je sklenil postati svojo ekipo (igra samo 7 igračev), ki bo sestavljena iz dobrih nogometnikov. Seveda pa bo novomeški klub imel svoje ekipe tudi v drugih športnih panogah. V odboki, atletiki, šahu in v malem rokometu bodo na stopnišči tekmovali iz Novega mesta, naslednji dan pa so nastopili v Teku mladosti okoli Novega mesta, kjer so med 30 ekipami zasedla dekleta četrto, fantje pa štirinajsto mesto.

NAPAD, KI SE NI POSREČIL

Spomin na enega izmed velikih letalskih napadov zaveznikov v drugi svetovni vojni

Odločitev je bila: napad z majhne včlince. In človek, ki je ta napad izpeljal, človek, na čigar ramenih je počival vse odgovornost, je bil generalni major Lewis Hyde Brerenton, komandant 9. ameriške letalske armade.

Toda če je Brerenton popolnoma odgovoren za svojo zmoto, je sporno še danes.

1. avgusta 1943 ob zori se je 178 letal tipa B-24 »Liberator« dvignilo z letališč v Severni Afriki. Njihov cilj so bile petrološke rafinerije v Ploestiju — blizu Bukarešte v Romuniji, ki so zalaže večji del sili osi

z oljem in s petrojem. Letec v višini strelj bi moraliti ogromni bombniki iznenaditi obrambo, vreči svoje bombe na padljivo izbrane cilje in se vrnil nazaj čez Mediteran, pustajoč za seboj razrušen in neuporaben Ploest. Tu naj bi bil smrtni sunek Nemcem, ki si od tega ne bi nikdar več opomogli.

Toda zadava ni tako potekla. Premoč bombnikov je iznenadila kriva pot. Obramba ni bila presenečena, pač pa je bila prizavljena prej kot v zadnjem trenutku. Bombniki so leteli skozi točko flaka in skozi šibke sovražnikovih lovcev. Ker so

izgubili pot, je zamisel skrbno izbranih tarč odplovala po vodi. Napad je postal nevaren za vse. »Liberatorji so rjoveli nad ciljem tisti nad zemljijo z vseh strani. Dogajajo se se nesreča: letalo je raznesla eksplozija bomb, ki jih je odviro letalo tik pred njim. Posadke so bile opečene in spražene, ko so letele skozi žigo plamenja rafinerije. Na dolgi, utrujujoči poti nazaj, so mnogi bombniki postali žrtev sovražnikovih lovcev.

Ob Stetu preostalih se je izkazalo, da je izmed 166 letal, ki so prispevali na cilj, bilo izgubljeno preko 50. 440 mož je bilo ubitih ali pogrešanih, drugi so bili ranjeni in okoli 200 jih je bilo ujetih.

In Ploest? Ce bi bil uničen, bi to lahko bilo zarj z mnogo slabše. Toda rafinerije niso bile zbrisane z zemlje. Bile so poškodovane, deino težko poškodovane, toda to ni bilo smrtni sumek, kot je bil prvočno začasen.

Prišlo je do otožb. Nekdo je napravil napako. Na čigavih ramenih leži odgovornost?

Celo začelo se je slabo. Vzlet je bil ob 7 in 10. Ena izmed letal 98. skupine, ene izmed petih, ki so se dvignile v delih, je stremoglavljeno v koncu vzletne steze na letališču poleg Bengazija in se zarilo naravnost ob koncu, kjer je eksplodiralo in v trenutku odletelo v zrak z vso posadko.

Ob 7 in 40 so bile vse skupine v zraku. Na celu je bila 376. skupina pod vodstvom poročnika Keitha K. Comptona, naslednja je bila 93. skupina pod vodstvom Lt. Col. Addisona Bakerja in 98. s poročnikom Johnom »Killerjem« (Morilcem) Kanom v ozadju. Končno je prispela 44. skupina pod vodstvom poročnika Leona Johnsona in še 389. skupina pod vodstvom poročnika Jacka Woda.

11 letal je odpovedalo že takoj po vzletu. In potem se je zgordila prva nesreča, dve ur leta od Bengazija, ko je vodilno letalo, na katerem je bil skupinski navigator kapetan Anderson, je iz nerazumljivih vzrokov stremoglavljeno v morje.

To je bil prvi člen v verigi nesreč, ki so spremajale bombnike. Zapovedana je bila popolna tišina po radiu; prišlo je do neoglašja, kdo naj vodi sedaj. Končno je bombnik poročnika Comptona zavzel vodilni položaj. V njem je letel tudi general Ent, šef 9. bombarderske komande.

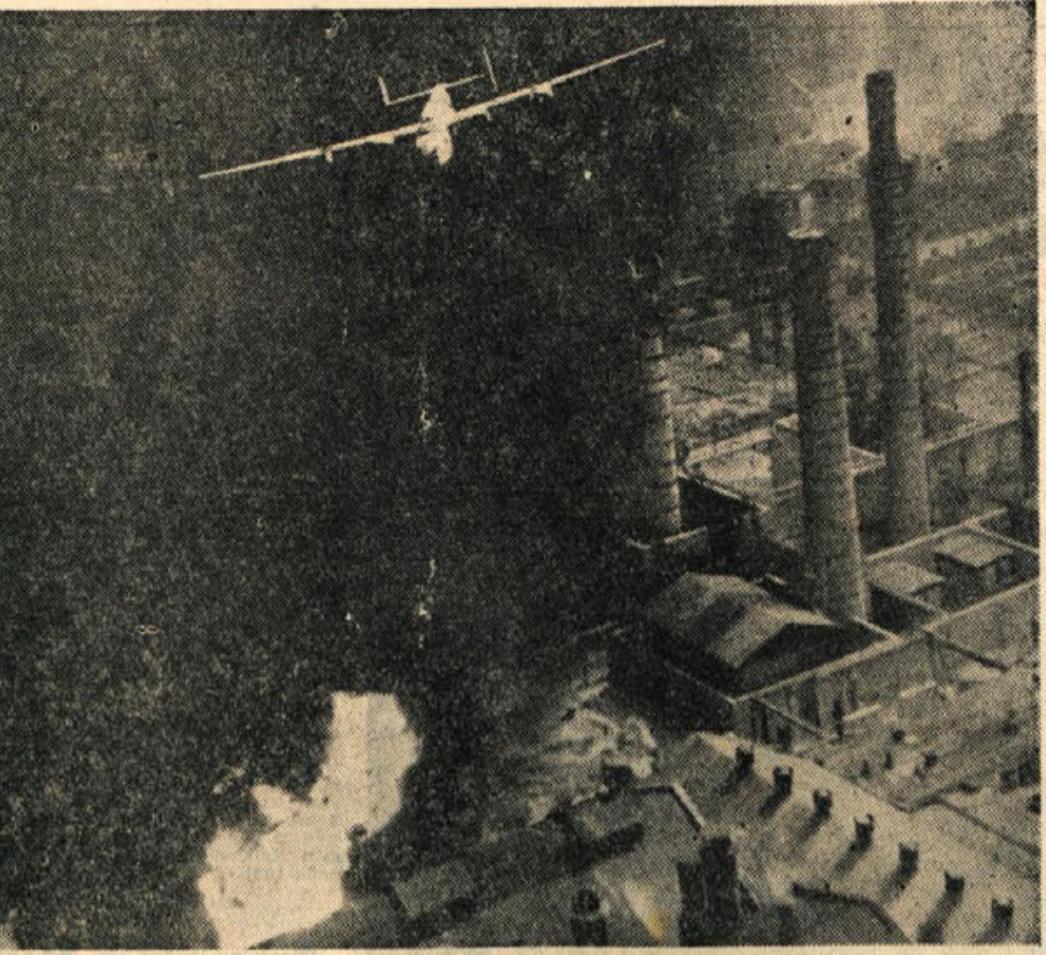
To je pomenilo, da je bila navigacija za celo skupino vozila postavljena na levo, da opravi samostojno nalogo: napad na rafinerijo Campina, oddaljeno od Ploestija približno 25 km proti severu. »Killer« Kane in Johnson sta vodili svoje skupine na Ploest, kjer so se obrnili proti Ploestiju, kot bi bili morali storiti predhodni dve skupini.

Ko sta se Johnson in Kane blizala s severa, tako sta Compton in Baker vodila svoje skupine z južne smeri. Nesreča je bila neizogibna.

Vse presenečenje je bilo pozitivno, kar sta zakrivili 37. in 93. skupina. Bolj škot so se bombniki blizali Ploestiju, močnejši oziroma gostejši je postal flak. Nemški topniki so streli iz zelo ugodnih kotov na ravno v ameriških letalih, točno čez odprtje vizirje. Zrna strojnje so prihajala kar v plohah. Drugje pa se je skoraj 400 nemških, italijanskih in romunskih pilotov dvigalo v svojih letalih, ki so jih predhodno pravčasno ogreni in pripravili za spopad.

37. skupina z Entom in Comptonom je bila prva nad ciljem. Veden, da bi napadel pod napadom kotom, je Compton zakovrnjil v polkrugu premora približno 30 km v nameri, da bi napadel Ploest iz prave strani.

Toda flak se je zdel na ravno takot kot na južni strani. Tedaj je Ent sam prevzel vodstvo 376. skupine za napad na splošnostne tarče. Tako je skrbno pripravljen načrt za napad na Ploest bil opuščen.

Posnetek iz letalskega napada na petrološke rafinerije v Ploestiju: v vročini eksplozij na teh so se »leteče trdnjave« vnmale in same eksplodirale nizko nad zemljo

Pet komandirjev skvadrona, vsak s svojimi šestimi letali, je lahko odločalo samostojno.

Eden izmed skvadronov si je izbral instalacije Concordia Vega pri Ploestiju. Major Appold je usmrtil svoja letala na objekt v bombi so izpraznili skoraj istočasno. Sest Liberatorev je preškočil preteče unodenje in že so se pojavili čudežno nepoškodovani, samo pokriti s sajamli. Cij so odlično zaredili. Toda to ni bilo njihov cilj. Bil je rezerviran za Bakerja in njegovo 93. skupino, ki se je sedaj biličala.

Baker, preprečen zaradi neobičajnega obraza vodilne skupine, se je odločil, da ne bo obkrožil Ploest, pač pa napadel kar naravnost z juga.

Identificiranje ciljev je bilo s te smeri nemogoče in neki pilot je ocenil, da je nad ciljem že 5 letal, le-tega pa je bombardirala že cela 376. skupina.

Med tem je granata zadela kabino Bakerjevega letala. Ubila je pilota in ranila poročnika. Prednji del letala se je vnel. Zadejala je še druga granata. Letalo se je spremeno z nedoločeno maso plamenom, toda še se je obdržalo v smeri ravno dovolj dolgo, da je spustilo bombe na rafinerijo nekaj deset metrov pod seboj.

PADEC NA KAZNILNICO

Baker se je trudil, da bi letalo nekoliko dvignil, z čemer bi omogočil posadki, da bi lahko poskakala ven. Toda kijuo vsemu je bombnik prevrnil v kozolce kot veliko goreče zdroj in treščil ob tla z vsi posadko vred. Ostanki 93. skupine so se razstrelili v manjših skupinah in napadli improvizirane tarče. Izgubljenih je bilo 11 letal. Eden izmed njih je stremoglavil na žensko kaznilnico, kjer je, sodeč po izjavah, ubilo okoli 100 zapornic.

(Konec prihodnjih)

Družina - suženj

Mehiška policija je zaprla krimi Raphaela Pereza Hernándeza, ker je imel svojo družino leta in leta zaprto in odrezoano od sveta. Z grožnjami je prisili svojo ženo, da je pretrgala vse stike z normalnim življem.

Če se stepojo kače ...

V nekem manjšem indijskem mestu se je pred kratkim v potoku, ki teče skozi kraj, vnela krvava bitka med kakimi 100 kačami. Spopad so se pitoni, od katerih so bili nekateri dolgi tudi po več metrov. Po bitki so našli prebivalci v strugi približno 60 mrtvih ali umrajočih kač.

Način na katerem je zaprla krimi Raphaela Pereza Hernándeza, ker je imel svojo družino leta in leta zaprto in odrezoano od sveta. Z grožnjami je prisili svojo ženo, da je pretrgala vse stike z normalnim življem. Njunih 6 otrok o zunanjem svetu praktično ni vedelo ničesar. Oče se za njihovo šolanje sploh ni zanimal, niti za zdravje. Dva otroka sta umrli v ranli mladosti zaradi pomajkanja zdravniške nege. Hernándezova družina je morala delati v kleti, oče pa jim je vedno grozil z nožem ali revolverjem. Trinajstdesetletna mati je danes videti kot 50-letna starika. Otroci (najstarejši ima 17 let) imajo nenavadna imena: »Suverenost, »Triumfatore in »Dobro pocutje«, naj-

PROTI »DAMICAM« OSTREJE ...

Tudi v Angliji je začel veljati konec minulega meseca novi zakon proti prostitutiji, ki predvideva kazen do treh mesecov zapora za prostitutke, ki jih zaletijo pri opravljanju »obrte«. Zvodnik lahko dobe za svoje delo do sedem let zapora. Angleži nameravajo s tem pregnati prostitutijo s cest. Višoka kazena je v novem zakonu določena tudi za lastnike lokalov, ki dovolijo v svojih hišah sklepanje sumljivih poznanih.

Vendar kaj pride uspeha po tega menda sami Angleži ne pričakujejo. Tudi vladni generali de Gaulle je letos sprejela novi zakon o prostituciji, s katerim pa je počela tega »najstarejšega poklicana na svetu« le še bolj zaostriša. »Ne nadlegujem vas, gospod, samo vprašam vas ...« — tak je zdaj nagovor deklet na ulicah v Parizu. Po novem zakonu namreč lahko državljani v Franciji počnejo s seboj kar hočje, le nadlegovati ne smejo soderžavljanim. Zato zakon oštro kaznuje vsako nadlegovanje ljudi na ulicah, kazni so pa zagrožene tudi hoteljem in drugim, ki bi izdajali svoje prostore za opravljanje prostitucije. Dekleta so se medtem že »znašla«: najemajo si stanovanja s telefoni, »lovijo« z avtomobili in se organizirajo na ameriški način deklic na telefonski liniji.

M. P.

mlašji član družine (deklica, starca 42 dni) pa ima ime »Svoboda misle«.

Hernández pregledujejo zdaj na neki psihiatricki kliniki.

(Po VEČERU)

Vročekrveni domski mladoletniki

Poseben spopad je imel danska policija v mestu Koldingu, saj je morala ugnati v kozji rog kar 400 »razvratnih« mladoletnikov, katerim sta pivo in ples rock and roll razburzali kri. Skupina fantov in deklet je prisila iz kina, kjer so gledali enega izmed zmenjenih filmov, s katereimi je Zapad preplavljen. Na cesti so nato začeli plesati, kmalu pa so se jim pridružili še udeleženci nekega taborjnega, katerim je močno pivo prav tako razgredlo možgane. — Policiji so prihitali na pomoč policajci iz sosednjih mest, vsi pa so se nato lotili razgražev z gumilevkami. Mladoletniki so hoteli »obrniti na glavo« neki policijski avtomobili. Po dáljši bitki je bila policija spet močno položaja...

Pred sodnikom — v smrt

Pred preiskovalnim sodnikom v Alchstatti v Nemčiji je pred kratkim stal Albin Fiedler. Arestiral so ga, ker se je spoznal nad 12-letno deklico. Ko bi se moral začeti zagovarjati, je bliskoma segel v žep in pred sodnikom izplil ampulo strupa. Samomorilca niso mogli več rešiti, čeprav mu je takoj pomagal zdravnik.

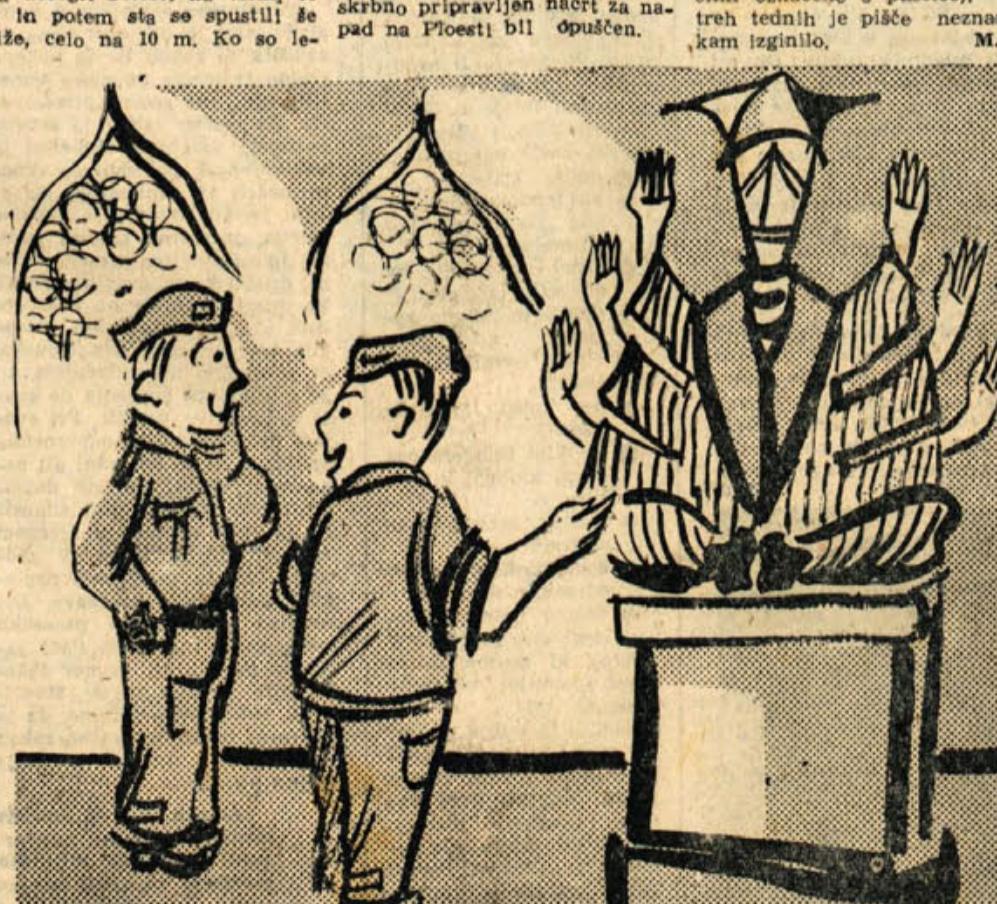
Danes dve ...

Slavna Sofija Lopren se je vrnila v Rim prvič od kar se je v Ameriki poročila s še nečlenim filmskim producentom Carlem Pontjem. Pravijo, da je bila zelo razburjena in ga menjala do solz, ko jo je množica prijateljev, občudovalev, fotografov in novinarjev skraj zastavili z ročami, s telegrami in z drugimi dobrodoščencami. Sofija je sedaj prislala z Dunaja, kjer je snemala zunanje posnetke filma »Olimpija«, notranje pa bodno snemali v studijah podjetja Titanus v Rimu. Baje po tem snemala še v Neapelju s Clarkom Gablem.

Palica — radio za »policej« — pravijo najnovije napravi na Angleškem. Z njijo so prekrsteli vse nočne stražarje. Palica je hkrati antena. V primeru nevarnosti ali alarmu je treba pritisniti le na gumb na palici, pa je slišati radiosignalne v glavnem poslopju. Dežurni lahko takoj telefonira policiji ter prosi za intervencijo.

Ukrepi v Angliji in Franciji so seveda le kapljice v morje. Gre za veliko socialno zlo, ki ga lahko odpravi je temeljita preosnova družbe, drugačen družbeni red in odnos med ljudjimi. V kapitalističnih državah zato korjenin prostutucije nikoli ne bodo izpodrezali ne z zakoni, ne z drugimi ukrepi z vrha.

— Kaj pravite, da gori davčni urad? Bežite no, najbrž so napeno zvezali!

Brigadirja z avtomobilsko posloso v muzeju: »Ti, tale bi pa bil za nas! Ce bi ga imeli v brigadi, bi usta...« (Mladost na avto cesti)

Frank Sinatra in Gina Lollobrigida v novem filmu »Newer than You«. Kdo ga končujejo v Hollywoodu. Iz partnerstva v filmu so nastale govorice o flirtu med obema glavnima aktorjema, vendar pa jih je na vprašanje iz Rima Gina odločno demontrala in ustrelila, da ne namenava za zdaj menjati moža, ki ji je hkrati tudi najboljši menažer.